

Képes
Vasárnap

Hazaérkeztek Oroszországból az 1848-49-es honvédszászlók

20 fill.

13. szám. 1941 március 30.

Milyenek voltak a 48-as honvédszászlók?

Az 1848 március 15-én Pesten kikiáltott 12 pont közül az 5. követelte a magyar nemzetőrség felállítását. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot az alsótábla 22-én fogadta el, április 3-án terjesztették fel királyi szentesítésre, 7-én szentesítették és 11-én hirdették ki a pozsonyi országgyűlésen. 20-án jelent meg az Országos Nemzeti Őrseregi Tanács alakítására vonatkozó rendelet és a belépésre való felhívás. Végül május 16-án jelent meg az ideiglenesen hivatalos lapban, a *Pesti Hírlap*-ban, gr. Batthyány Lajos miniszterelnök felhívása, mely az eddigi, inkább helyi rendeltetésű nemzetőrségen kívül még egy tizezer főből álló „rendes nemzetőrség”-et alakított. Kiss Károly indítványára e kifejezés helyett néhány nap múlva már a Kisfaludy Károly egyik verséből vett „honvéd”, illetve a seregbe a „honvédi nemzetőrsereg”, vagy „honvédsereg” elnevezést választották. Az időközben megalakult nemzetőrszászlóaljak és lovasosztályok, valamint századok a lelkes polgárságtól már számos zászlót kaptak, sőt már az ujonnan alakuló első tiz honvéd zászlóalj megajándékozására is előkészületek történtek, amikor a zászlókérdés rendezése megtörtént. A Közlöny 1848 július 11-i számában olvashatjuk:

„Rendelet a miniszterelnök jóváhagyásával. A nemzetőrseregnek a gyalogsági zászlónak

Rudja, a nemzeti három színnel festve és fehér szegekkel kivervé, egy öl négy láb (= 314 cm) hosszú. Felsővégén egy lándzsa alaku 6" (15.5 = cm) hosszú fehér fémhégy, ennek egyik oldalán a honi címer, a másikon V. F. (= V. Ferdinánd) van bevésve.

Lobogója fehér selyem kelméből, a szegéllyel együtt hossza átmérője 5 láb 8" (= 179 cm), szélessége a rudnál 4 láb (= 125 cm), jobboldalán a magyarországi, a balon a megyei cím aránylagos nagyságra festve. Három oldalán levő szegélye 6 hüvelyknyi (= 15 cm) széles és nemzeti színekkel háromszögű darabokra osztva körül festett.

Tokja fekete viaszkos vászon,

rája fehér betűkkel a zászlóalj neve és száma kiírva.

A lovasági zászlónak

Rudja 7 láb 3 hüvelyk (= 221 cm) hosszú, egyébiránt olyan, mint a gyalogoké, rajta közepében egy látnyi (= 31 cm) vasrudacska futókarikával.

Lobogója fehér selyem kelméből, a szegéllyel együtt hossza átmérője 2' 4" (72 = cm), szélessége szinte 2' 4" (= 72 cm). Cimerek rajta, mint a gyalogsági zászlón. Szegélye 3 hüvelyk széles, úgy, mint a gyalogoké festve.

Tokja szinte, mint a gyalog zászlóé.

Pesten, jul 10-én 1848. Baldacci (= ezredes, az Orsz. Nemzetőrseregi Haditanács elnöke).

Persze, az időközben már elkészült zászlók úgy nagyságban, mint kivételükben többnyire eltértek e szabályoktól, de ezen már nem lehetett segíteni. Utóbb még egy miniszteri rendelet jelent meg, amely a honvédszászlónak a megyecimer helyett Magyarország védőasszonyának képét rendszeresítette. Az 1849 április 14-i függetlenségi nyilatkozat után készült zászlókon pedig az országcimer felett a szent korona helyett babérokoszorút, vagy ilyenekkel övezett Kossuth-kalapot festettek.

A Moszkvából most visszatért 56 honvédszászló és lovasági lobogó legnagyobb része az idézett rendeletek szerint készült, kisebb-nagyobb eltérésekkel. Reméljük, hogy nem egy lesz közülük, melynek vagy a zászlólapra himzett feliratából, vagy a zászlószalagok feliratából sikerül megtudnunk, hogy melyik hős honvédcsoport hordozta annyi véres csatán, annyi fényes győzelemmel át a világot rónáig, ahol 1849 augusztus 13-án, alkonyatkor végleg lehanyatlottak. Azóta 92 változatot, nem egyszer gyászos esztendő suhant el felettük. S most mégis hazatértek az orosz cár által 1896-ban visszajárandékozott Rákóczi-Bem kard után a világsíri honvédszászlók is. Isten hozta őket a magyar hadimúlt megszentelt csarnokába, a Magyar Királyi Hadimuzeumba. **vitéz Aggházy Kamil.**

Hazatértek a 48-as honvédszászlók

Kilencvenkét év után hazatértek az 1849-ben Oroszországba került honvédszászlók. Neidhardt orosz vezérkari ezredes egykori jelentése szerint a honvédsereg 29 gyalogsági zászlót és 31 lovasági lobogót adott át a világsíri fegyverletételnél. Honvédeink a borosjenői, zsidói és más fegyverletételeknél meg ütközetekben is veszítettek zászlókat. Vitéz Aggházy Kamill 29 ilyen ismeretlen

sorsu honvédszászlót tart nyilván. A császári sereg kezére jutott honvédszászlókat, mint a lázadónak nyilvánított szabadságharc csapatok jelképeit, felsőbb utasításra, elégették. A Szentpétervárra vitt világsíri zászlókat Oroszország megőrizte és most a moszkvai Forradalmi Muzéumból 56 visszaadott honvédszászló visszatért Magyarország fővárosába.

Alsó kép: a magyar honvédek átveszik a történelmi zászlókat.

Lavocsne orosz határállomáson a hazatérő 48-as honvédszászlókat kísérő orosz katonai küldöttség vezetői ellépnak a magyar tisztiküldöttség előtt.

A zászlók mellé rendelt magyar diszörtség és az orosz őrség tiszteleg egymás előtt Lavocsne orosz határállomáson. — Alsó kép: a zászlótartó orosz katonák feszes vigyázzban várnak az átadásra.

